

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenčni nedelje in praznike. — Inserati do 30 petti à 2.— Din. do 100 vrst 2.50 Din. večji inserati petti vrsta 4.— Din. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej.

Slovenski Narod velja letno v Jugoslaviji 240.— Din. za inozemstvo 420.— Din.

Upravnštvo: Knaflova ulica št. 8, pritličje. — Telefon 2304.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 8, I nadstropje. — Telefon 2304.

Po obnovitvi stare vlade

Prazne grožnje paščevcev. — Angjelinovič je postal zaveden Hrvat, ker so ga izigrali. — KDK bo nadaljevala borbo za enakopravnost

Beograd, 24. februarja. Z imenovanjem druge Vukičević-Davidovičeve vlade je bila kriza včeraj tudi formalno zaključena. Novi ministri so tekmo včerajnjega popoldne prevzeli svoje posle. Ker je Narodna skupščina sklicana še za sredo 29. t. m. že zavladalo v Beogradu po tritedenski skrajni nervoznosti popolno politično zatišje.

V političnih krogih danes še vedno komentirajo obnovite stare Vukičevićeve vlade. Opaža se, da sestava vlade ni zadovoljila niti radikalov, niti demokratov. Četudi je g. Vukičević ves čas kritiziral obljubljaj paščevcem in centrušem, ki so mu očitali da jih zapostavlja, da dobe v vladi, če jo sestavi on, primereno zastopstvo se to ni zgodilo. Res se je še včeraj imenovalo v tej zvezi več uglednih paščevcev. Ko pa je bil ukaz o novi vladi podpisani, se je izkazalo, da jih je g. Vukičević tudi tokrat izgral. V vlado je sprejel le dva nevtralca, Vujičića in Simonovića. To in pa dejstvo, da je g. Vukičević tudi tokrat na lastno pet dočil ministarske kandidate radikalke kluba, ki sploh ni imel niti prilike da se izjavlji o njegovem mandatu, je izzvalo v klubu veliko ogorčenje. Zlasti paščevci znova napovedujejo najodločnejšo borbo proti Vukičeviću. Radi postopanja paščevcev o prilikah zadnje krize, ko so imeli najlepšo priliko, da zrušijo Vukičevića, a so ga

celo še podprtli, pa njihovih groženjih več ne vzame resno.

Tudi med demokrati so naziranja o novi vladi zelo deljena. Davidovičevi so sicer res prišli do večje veljave, ker so dobili v vladi dva zastopnika, vendar pa zamerjajo Davidoviču, da ni bil dovolj odločen in je še nadalje pustil da imajo glavno besedo tkzv. ministerjalci. Med nezadovoljene sta začela tudi dr. Kumandni in dr. Angjelinovič, ki sta se moralna umakniti drugim. Zlasti dr. Angjelinovič je ogoren in se sedaj trka na svoje Hrvatstvo, češ da sedaj v vladi ni nobenega Hrvata.

KDK ostane tudi v bodoče zvesta svoji politični liniji in bodo nadaljevali borbo proti hegemonističnemu režimu, ki ga predstavlja sedanja vlada, v kateri je 16 Srbijancev in po 1 klerikalec in musliman, ter nadaljevala akcijo za doseganje popolne ravnopravnosti vseh državljanov in vseh pokrajin. Njena borba bo tem lažja, ker ima sedaj tudi napram demokratom proste roke in se ji ne bo treba več ozirati na g. Davidoviča, ki je radi ministarskih stolnikov razobil vrste združene demokracije in podprt režim g. Vukičevića, proti katemu je vse od volitev pa dojšči naibolj ogoren nastopal v obsojal njegovo za državo in narod škodljivo politiko. Tako je po 22dnevni krizi ostalo vse pri samem in borba za spremembu režima in sistema se pričenja znova.

S proračunom se vladi najbolj mudi

Da spravi pod streho proračun, hoče vlada revidirati skupščinski poslovnik in onemogočiti opoziciji kritiko. — Forsirana proračunska razprava. — Dan brez političnih dogodkov. — Bolezen dr. Marinkovića

Beograd, 24. februarja. Glavna skrb v načaju obnovljeni Vukičevićevi vladi je sprejetje novega proračuna. Narodna skupščina je bila včeraj sklicana za sredo, dan 29. t. m. in bo takoj nadaljevala proračunsko debato, ki je bila radi vladne krize prekinjena.

Pred prehodom na dnevnji red bo morala skupščina izvoliti novega prvega podpredsednika, ker je poslanec Peša Marković, ki je doslej opravljaijo funkcijsko, postal minister za javna dela. Mesto prvega skupščinskega podpredsednika pripada demokratom. Kot najresnejša kandidata se imenujeta poslanca Žika Rafajlovič in Radislav Agatonovič. Obstoja pa tudi načrt, da bi izvolili na to mesto dr. Ivana Ribara, ki je radi sestave vlade skrajno ogoren. Vladinoci upajo, da bi ga s tem potolažili. Ker pa je bil dr. Rihar svojčas že predsednik Narodne skupščine, ni verjetno, da bi pristal na tak aranžma.

Četudi vlada povdara, da je Narodna skupščina vsled vladne krize izgubila mnogo časa za proračunsko razpravo, je sklicana prihodnja seja skupščine še za prihodnji teden. Kakor se doznavata, hoče g. Vukičević onemogočiti kritiko opozicije na ta način, da bi se še pred nadaljevanjem proračunske debate izvršila revizija poslovnika. To akcijo je pripravljaj g. Vukičević že delj časa in hoče sedaj svoj načrt uresničiti. Revizija gre za tem, da se onemogoči opoziciji predlaganje nujnih predlogov in da se omeji svoboda govora tako, da bi opozicija sploh ne prišla do besede. Glavni cilj te reforme pa je ta, da se vlada izognene uničujoči kritiki KDK, ki napoveduje tudi novi Vukičevićevi vladi najostrejšo borbo. Tozadnevo se že vrše pogajanja med radikalji in demokratimi. Verjetno je, da bo g. Vukičević pri tem uspel, ker je sicer malo upanja, da bi bil proračun pravčasno sprejet.

Razum tega hoče vlada pospešiti proračunsko debato na ta način, da se bodo dnevno vršile tri seje in sicer dopoldne, popoldne in nočno. Tudi opozicija se živahnno pripravlja na proračunsko debato in bo ob prilikah razprav o poedinjih ministrstvih iznesla vse slabe strani vladne politike.

Beograd, 24. februarja. Danes dopoldne v Beogradu ni bilo nikakih dogodkov. G. Vukičević se je mudil ves dopoldne v vladnem predsedstvu, kjer je imel krajšo konferenco s poedinjimi radikaliskimi ministri. Dopoldne

ga je posetil med drugimi tudi prometni minister general Milosavlević, ki je nato odšel v dvor. Njegova avdijenca je bila zgolj resornega značaja. Ostali ministri so se mudili v svoji kabinetih, kjer so opravljali tekoče posle. Za časa vladne krize je delo v ministrstvih popolnoma zaostalo in se še sedaj rešujejo najnajnješje zadeve. V Narodni skupščini vlada popolno mrtvilo, ker je večina poslavcev odpotovala domov. Zvezčer ob 17. se bo vršila prva seja nove vlade.

Beograd, 24. februarja. Ker je dr. Marinković še vedno tako bolan da ne more zapustiti svojega stanovanja, se včeraj ni udelenil skupine za prisege vlade, marveč je še danes dopoldne na svojem stanovanju zapregzel. Zapregzbi sta prisostvovala dvorski proti in ministarski predsednik Vukičević. Dr. Marinković bo že prihodnje dni, če bo dočasno njegovo zdravje, odpotoval v neko francosko kopališče v svrhu zdravljenja.

POLJSKI DIJAKI IN ANGLESKI NOVINARJI V JUGOSLAVII

Zagreb, 24. februarja. O prilikah velikonočnih počitnic poseti skupina 90 dijakov poljske državne gimnazije v Varšavi našo državo. Preko Subotice odpotujejo v Bosno in Dalmacijo in se vrnejo nato preko Sušaka, Zagreba in Ljubljane v Maribor, od koder odpotujejo v domovino. Za prve dni aprila je napovedan tudi poset 20 angleških novinarjev in književnikov, ki bodo posetili predvsem zapadne dele naše države in naše Primorje. V Zagreb je prispel 6. aprila. Angleški krožek v Zagrebu jim pripravlja svetan sprejem.

ST. RADÍČ V ZAGREBU

Zagreb, 24. februarja. Danes zjutraj se je vrnil iz Beograda g. Stepan Radíč. Na kolodvoru ga je pričakovala večja skupina novinarjev. G. Radíč pa je bil od potovanja zelo utrujen in jutri zato ni hotel podatki nikakih izjav, pač pa jih je za popolne povabil na svoji dom.

STAVKA NEMŠKIH KOVARNARJEV KONČANA

Halle, 24. februarja. Včeraj se je vršila konferenca stavkovnega odbora nemških kovarnikov. Na konferenci je bilo z 52:4 glasovom sklenjeno, da se stavka ukine in se delavstvo z današnjim dnem vrne na delo. S tem je zaključena ena največjih stavki v povojni Nemčiji.

Monoštrska afera pred Društrom narodov

Zavezniške države bodo najbrž obnovile kontrolo nad Madžarsko. — Madžarska vlada briskira intervencijo Društva nar.

Zeneva, 24. februarja. Z ozirom na vse, da namerava madžarska vlada v Monoštru zaplenjeno orožje prodati, ne da bi počakala na sklepe Društva narodov, je glavni tainik Društva narodov Drummond poslal včera madžarskemu ministru predsedniku nujno brzojavko, v kateri zahteva, naj se namerava prodaja odgotovi, dokler svet Društva narodov zadeve ne prouči.

Pariz, 24. februarja. Pred intervencijo v Budimpešti je imel predsednik Svetega Društva narodov dnego konference s francoskim zunanjim ministrom Brandon. Kako se zatrjuje, je bila na tem konferenčnem izviru brzojavka, ki jo je o edinstvenem D. N. odespal madžarskemu ministru predsedniku grofu Bethlenu.

Budimpešta, 24. februarja. Kakor počela »Pesti Napj«, le madžarska vlada klub inverzionalistov Društva narodov izvede svoj namek ter v Monoštru zaplenjeno orožje deloma uničila, deloma pa razprodala. Material, ki je bil dočoljen za uničenje, je včeraj razobil okrog 40 delavcev ob navzočnosti strokovnjakov, med katerimi je bil tudi zastopnik neke avstrijske tovarne orožja. Pospoljanje je vodil predsednik D. N. odespal madžarskemu ministru predsedniku grofu Bethlenu.

Vladimir, 24. februarja. Kakor počela »Pesti Napj«, le madžarska vlada klub inverzionalistov Društva narodov izvede svoj namek ter v Monoštru zaplenjeno orožje deloma uničila, deloma pa razprodala. Material, ki je bil dočoljen za uničenje, je včeraj razobil okrog 40 delavcev ob navzočnosti strokovnjakov, med katerimi je bil tudi zastopnik neke avstrijske tovarne orožja. Pospoljanje je vodil predsednik D. N. odespal madžarskemu ministru predsedniku grofu Bethlenu.

Vlomlci in tatovi zopet na delu

Tat, ki je kradel pri ge. dr. Groyerjevi, zasačen. — Vlom v Vevčah. — Dve tatovi koles. — Dva vajenca pobegnila. — Nesreča

Vlomlci in tatovi zopet na delu

Tat, ki je kradel pri ge. dr. Groyerjevi, zasačen. — Vlom v Vevčah. — Dve tatovi koles. — Dva vajenca pobegnila. — Nesreča

Vlomlci in tatovi zopet na delu

Tat, ki je kradel pri ge. dr. Groyerjevi, zasačen. — Vlom v Vevčah. — Dve tatovi koles. — Dva vajenca pobegnila. — Nesreča

Vlomlci in tatovi zopet na delu

Tat, ki je kradel pri ge. dr. Groyerjevi, zasačen. — Vlom v Vevčah. — Dve tatovi koles. — Dva vajenca pobegnila. — Nesreča

Vlomlci in tatovi zopet na delu

Tat, ki je kradel pri ge. dr. Groyerjevi, zasačen. — Vlom v Vevčah. — Dve tatovi koles. — Dva vajenca pobegnila. — Nesreča

Vlomlci in tatovi zopet na delu

Tat, ki je kradel pri ge. dr. Groyerjevi, zasačen. — Vlom v Vevčah. — Dve tatovi koles. — Dva vajenca pobegnila. — Nesreča

Vlomlci in tatovi zopet na delu

Tat, ki je kradel pri ge. dr. Groyerjevi, zasačen. — Vlom v Vevčah. — Dve tatovi koles. — Dva vajenca pobegnila. — Nesreča

Vlomlci in tatovi zopet na delu

Tat, ki je kradel pri ge. dr. Groyerjevi, zasačen. — Vlom v Vevčah. — Dve tatovi koles. — Dva vajenca pobegnila. — Nesreča

Vlomlci in tatovi zopet na delu

Tat, ki je kradel pri ge. dr. Groyerjevi, zasačen. — Vlom v Vevčah. — Dve tatovi koles. — Dva vajenca pobegnila. — Nesreča

Vlomlci in tatovi zopet na delu

Tat, ki je kradel pri ge. dr. Groyerjevi, zasačen. — Vlom v Vevčah. — Dve tatovi koles. — Dva vajenca pobegnila. — Nesreča

Vlomlci in tatovi zopet na delu

Tat, ki je kradel pri ge. dr. Groyerjevi, zasačen. — Vlom v Vevčah. — Dve tatovi koles. — Dva vajenca pobegnila. — Nesreča

Vlomlci in tatovi zopet na delu

Tat, ki je kradel pri ge. dr. Groyerjevi, zasačen. — Vlom v Vevčah. — Dve tatovi koles. — Dva vajenca pobegnila. — Nesreča

Vlomlci in tatovi zopet na delu

Tat, ki je kradel pri ge. dr. Groyerjevi, zasačen. — Vlom v Vevčah. — Dve tatovi koles. — Dva vajenca pobegnila. — Nesreča

Vlomlci in tatovi zopet na delu

Tat, ki je kradel pri ge. dr. Groyerjevi, zasačen. — Vlom v Vevčah. — Dve tatovi koles. — Dva vajenca pobegnila. — Nesreča

Vlomlci in tatovi zopet na delu

Tat, ki je kradel pri ge. dr. Groyerjevi, zasačen. — Vlom v Vevčah. — Dve tatovi koles. — Dva vajenca pobegnila. — Nesreča

Vlomlci in tatovi zopet na delu

Tat, ki je kradel pri ge. dr. Groyerjevi, zasačen. — Vlom v Vevčah. — Dve tatovi koles. — Dva vajenca pobegnila. — Nesreča

Vlomlci in tatovi zopet na delu

Tat, ki je kradel pri ge. dr. Groyerjevi, zasačen. — Vlom v Vevčah. — Dve tatovi koles. — Dva vajenca pobegnila. — Nesreča

Vlomlci in tatovi zopet na delu

Tat, ki je kradel pri ge. dr. Groyerjevi, zasačen. — Vlom v Vevčah. — Dve tatovi koles. — Dva vajenca pobegnila. — Nesreča

Vlomlci in tatovi zopet na delu

Tat, ki je kradel pri ge. dr. Groyerjevi, zasačen. — Vlom v Vevčah. — Dve tatovi koles. — Dva vajenca pobegnila. — Nesreča

Vlomlci in tatovi zopet na delu

Tat, ki je kradel pri ge. dr. Groyerjevi, zasačen. — Vlom v Vevčah. — Dve tatovi koles. — Dva vajenca pobegnila. — Nesreča

Vlomlci in tatovi zopet na delu

Tat, ki je kradel pri ge. dr. Groyerjevi, zasačen. — Vl

Cirilica ali latinica?

Zanimiva sodba češkega avtorja o cirilici in latinici. — Po sijevem mnenju bo latinica v doglednem času zmagala tudi v Jugoslaviji.

Andrej Vrbacky objavlja v »Lidovih Novinah« zanimiv članek o cirilici in latinici, v katerem razpravlja o enotni pisavi v Jugoslaviji. Ker je to vprašanje za našo državo zelo važno in ker se bomo moralni prej ali slegi resno pečati z njim tudi pri nas, objavljamo omenjeni članek češkega avtorja v celoti.

Jugoslavija je nastala baš na kraju, piše A. Vrbacky, kjer se stikata dva različna, lahko bi rekli, sovražna sveta: zapad in vzhod. To so kraji, kjer se je razprostirala nekoč velika rimska država, kjer Bizant ni mogel dolgo ohraniti svoje moči, kjer se je Širila nekoč slava dežele konjskega repa in pozneje polmeseča. To je Balkan, o katerem se naposred niti zdaj ne more govoriti drugače, nego o neciviliziranem orijentu. Koliko držav je bilo tu ujenih in kaj je bil vzrok temu. Pomisli moramo tudi na posebnost, zapopadeno v tem, da srbska država od leta 1077, ko je dobil srbski knez Mihajlo prve kraljevske znake iz Rima, ves do današnjih časov ne le obstaja, marveč se ne prestano razvija. Isto velja za Bolgarijo. Kdorkoli se je hotel razen Slovanov utrditi na Balkanu, se je moral vrniti, če ni hotel poginiti. Slovani so edina rasa, ki se lahko najbolje prilagodi, ne da bi pri tem izgubil mnogo na svetu Slovanstvu.

Balkan je že od nekdaj kraj, kjer se borita dva nasprotna svetova in tak je ostal vse do današnjih časov. Nastane vprašanje, ali naj se uvede v Sole in urade cirilica ali latinica. Odločili se za cirilico bi pomenilo, ukloniti se odločilnemu vplivu orienta, uvedba latinice bi pa pomenila, ukloniti se vplivu zapada. Pol Jugoslavije tvorijo kraji, kjer je v veljavni cirilica, v drugi polovici je pa v veljavni latinica. Kraji, kjer prevladuje cirilica, so pravoslavni, kraji, kjer prevladuje latinica, pa katoliški. In to je največja ovira, da se to vprašanje ne da tako lahko rešiti. Uvedbo cirilice v katoliških krajih bi smatralo tamšnje ljudstvo za napad na njegovo verskičut, na njegovo vero. Uvedba latinice v pravoslavnih krajih bi imela isto posledico. Poleg tega je pa še ena ovira, da se ne da latinica uvesti v drugih krajih. Srbi so mnenja, da je cirilica pravton slovansko pismo in zato bi bil

oni, ki bi hotel uvesti latinico med Srbi, osumljen, da jih hoče germanizirati. Cirilica je v Srbiji ne je predstavitevica vere, marveč tudi srbskega slovanstva.

Pred vojno je bil še en tehten razlog za prevladovanje cirilice v cerkvi in sicer Rusija. Oči predvojne Srbije so bile vedno uprete v Rusijo, od koder so pričakovali osvobojevanje srbskega naroda. Prizadevanje poedincev, da bi se uvelia v Srbiji latinica, je veljal za veleizdajo tudi v tem pogledu. Zato se tudi nihče ni odločil za to reformo, pač pa se je vedno mnogo govorilo o njej. O uvedbi cirilice v celi državi se skoraj ne govoril. Ve se že vnaprej, da bo latinica prej ali slegi resno pečati in znašla sta se nad Visokim. Ker nista vedela, kje se nahajata, sta s streli avizirala prebivalce. Po dolgem letjanju in ko jima je že zmanjkal bencina, sta se spustila v vasi Pozrakovici, kakje 3 km od Visokega. Spuščala sta se prav srečno. Ko sta se pa dotaknili zemlje, se je pripelnila nesreča. Eno krilo letala se je zlomilo, prepel se je zaril v zemljo. Podnarednik Prileh je odletel daleč od svojega sedeža, poročnik Lešni je pa padel pod zadnji del letala, ki mu jo popolnoma zdrobilo glavo. Sekaci, ki so videli, kako je acroplan pristal, so pohiteli k njemu in izvlekl izpod njega poročnika Lešnika, ki je bil že mrtev. Podnarednik Prileh je obležal kakih 20 m od letala težko ranjen. Baš ta čas ni bilo v Visokem nobenega zdravnika, ker so vsi odali v okoliške vasi. Sele ob petih je prišel okrajni zdravnik in ugotovil pri Lešniku smrt ter nudit težko ranjenemu podnaredniku Prilehu prvo pomoč. Na kraj nesrečje je prišla tudi vojaška komisija. Prilehovo stanje je zelo težko, vendar je upati, da ostane priživljen. Za letalsko službo ne bo več sposoben in ostane invalid. Lešnijev oče je šumarski svetnik v Banji Luki.

Potniškemu avionu, ki oskrbuje zračni promet med Zagrebom in Beogradom, se je pripelnila včeraj majhna nesreča med potjo. Pred vzletom v Zemunu so javili, da so vremenske prilike ugodne, kakor so v resnicu tudi bili. Le mraz je neudoma pritisnil. Znano je, da nizka temperatura slabovpliva na motor. Med letom je pilot opazil, da zamrzujejo hladilniki, kar je zelo otežaločilo let. Toda se je avion moral spustiti blizu Broda na neki trati. To dokazuje tudi, da na progi Zagreb-Beograd ni nikakr nevarnosti za zračni promet. Avion se je potem vrnil v Zemun, kjer so potniksi preselili v drugo letalo, ki je srečno pristalo okoli poldneva v Zagreb. Avion je imel samo enega potnika. Točno ob treh je zopet startal na zagrebškem aerodromu v Borongaju in dosegel v Beograd v normalnem času s tremi potniki. Mraz, ki je te dni ponovno pritisnil, ima slabe posledice edinole za hladilnike. Vendar mraz še ni tak, da bi bil nevaren in bi mogel povzročiti nesrečo. Topla voda, ki kroži v motorju, onemogoča popolno ohlajitev hladilnih naprav. Le v veliki zimi se včasih hladilniki tako ohlade, da postane letanje nevarno. V splošnem je pa vreme za zračni promet prav povoljno.

Zakaj navajamo vse to?
Ugotavljamo, da je do manifestacije Delavske zbornice za osemurni delavnik prišlo zaradi tega, ker je vrhovni vodja krščanskih socijalcev dr. Gosar, sostavil načrt uredbe, ki za celo vrsto raznih strok razveljavlja pravico osemurnega delavnika. Isteča dr. Gosar je »Slovenec« zaradi uredbe prav vneto zagovarjal, in pred protestnim zborovanjem privavnih nameščencev v Ljubljani je klerikalno glasilo objavilo celo izjavo dr. Gosarja, da je njenega socialna politika — kompromisa.

Spričo vsega tega se moramo namreč vprašati, kaj je za nas merodajno. Ali to, kar dela in izjavlja vodja krščanskih socijalcev dr. Gosar in kar brani »Slovenec« pod odgovornim uredništvom krščanskega socijala g. Fr. Terseglava, ali pa naj bo merodajno to, kar izjavlja g. Terseglav v imenu krščanskih socijalcev v Delavski zbornici, kjer izjavlja solidarnost z drugimi delavskimi strankami, in boju za osemurni delavnik, ki ga ogroža načrt uredbe, da postane letanje nevarno. V splošnem je pa vreme za zračni promet prav povoljno.

Pravica objavlja dobesedno načelno izjavo g. Terseglava, ki naglaša med drugim, da je osemurni delavnik produkt skoro 70letnega boja delavstva za njegove človeške pravice. V tem boju ne pomeni osemurni delavnik nič več in nič manj kakor neko uspešno jamstvo proti izkorisčanju delavca od strani kapitala, najbolj efektivno v obrambo človeka pred izkorisčanjem po denarju, stroju, ter že v danih razmerah nek reellen opomin družbi, da več nego vse drugo pomeni človek, njegova osebnost, duša. Osemurni delavnik je z eno besedo obramba navisične etične dobrine, obramba človeškega življenja pred izkorisčevalnimi nagoni.

Tako g. Terseglav v imenu krščanskih socijalcev, ki se je hudo razježdil tudi nad kapitalizmom in kapitalisti, katerim je skušal dr. Gosar priskočiti s svojo uredbo na pomoč. »Osemurni delavnik«, pravi med drugim, »je v današnjem družbenem redu v prvi vrsti moralen postulat, da se delavec, ogromna večina človeštva, vsaj nekoliko upošteva kot človek, potreben izdatnega počinka, kot človek, ki ni in ne sme biti samo stroj, ki poduča za druge, sam pa se izrablja v korist in blagor »celote, to je kapitalizmu, ki zahteva za svoj dobitek žrtve milijonov živih, kvišku stremečih v svojega prostora na soncu zahtevajočih duš!«

In končno pravi zastopnik krščanskih socijalcev v Delavski zbornici: »Delavstvo naj vzame na znanje, da bomo krščanski socijalci v smislu te izjave v družbi z vsemi drugimi delavskimi strankami in organizacijami stall na braniku osemurnega delavnika kot najbolj uspešnega obrambnega sredstva proti kapitalizmu, ki le razdrži moralno solidarnost človeške družbe in jo izpremenil v divje batno torke na najgrših nesocijalnih nagonov.«

Pisane zgodbe iz naših krajev

Težka letalska nesreča. — Nezgoda potniškega letala. — Požar v tovarni. — Pretresljiva rodbinska tragedija. Stara pravda

Iz Sarajeva poročajo o težki letalski nesreči, ki se je pripetila včeraj nad Visokim pri Sarajevu. Aeroplanski tipa Breguet se je pojavil nad mestom in prebivalci so ga gledali, kako kroži nad hišami. Pozorni so pa postali, ko so začuli iz letala revolverske strele in niso vedeli kaj pomenijo. Letala so pa hoteli prebivalstvo opozoriti, da se bodo spustili. Letalo je priletno iz Mostarja na izvidje. Upravljal ga je poročnik Lešni iz Banjaluke, izvidnik je pa bil Slovenec podnarednik Prileh. Preletela sta Ivan planino, kjer ju je presenetila huda nevihta. Pojavila se je tudi gosta megla in izgubila sta orijentacijo. Letala sta dokler se megle niso razpršila in znašla sta se nad Visokim. Ker nista vedela, kje se nahajata, sta s streli avizirala prebivalce. Po dolgem letjanju in ko jima je že zmanjkal bencina, sta se spustila v vasi Pozrakovici, kakje 3 km od Visokega. Spuščala sta se prav srečno. Ko sta se pa dotaknili zemlje, se je pripelnila nesreča. Eno krilo letala se je zlomilo, prepel se je zaril v zemljo. Podnarednik Prileh je odletel daleč od svojega sedeža, poročnik Lešni je pa padel pod zadnji del letala, ki mu jo popolnoma zdrobilo glavo. Sekaci, ki so videli, kako je acroplan pristal, so pohiteli k njemu in izvlekl izpod njega poročnika Lešnika, ki je bil že mrtev.

Podnarednik Prileh je obležal kakih 20 m od letala težko ranjen. Baš ta čas ni bilo v Visokem nobenega zdravnika, ker so vsi odali v okoliške vasi. Sele ob petih je prišel okrajni zdravnik in ugotovil pri Lešniku smrt ter nudit težko ranjenemu podnaredniku Prilehu prvo pomoč. Na kraj nesrečje je prišla tudi vojaška komisija. Prilehovo stanje je zelo težko, vendar je upati, da ostane priživljen. Za letalsko službo ne bo več sposoben in ostane invalid. Lešnijev oče je šumarski svetnik v Banji Luki.

Potniškemu avionu, ki oskrbuje zračni promet med Zagrebom in Beogradom, se je pripelnila včeraj majhna nesreča med potjo. Pred vzletom v Zemunu so javili, da so vremenske prilike ugodne, kakor so v resnicu tudi bili. Le mraz je neudoma pritisnil. Znano je, da nizka temperatura slabovpliva na motor. Med letom je pilot opazil, da zamrzujejo hladilniki, kar je zelo otežaločilo let. Toda se je avion moral spustiti blizu Broda na neki trati. To dokazuje tudi, da na progi Zagreb-Beograd ni nikakr nevarnosti za zračni promet. Avion se je potem vrnil v Zemun, kjer so potniksi preselili v drugo letalo, ki je srečno pristalo okoli poldneva v Zagreb. Avion je imel samo enega potnika. Točno ob treh je zopet startal na zagrebškem aerodromu v Borongaju in dosegel v Beograd v normalnem času s tremi potniki. Mraz, ki je te dni ponovno pritisnil, ima slabe posledice edinole za hladilnike. Vendar mraz še ni tak, da bi bil nevaren in bi mogel povzročiti nesrečo. Topla voda, ki kroži v motorju, onemogoča popolno ohlajitev hladilnih naprav. Le v veliki zimi se včasih hladilniki tako ohlade, da postane letanje nevarno. V splošnem je pa vreme za zračni promet prav povoljno.

Potniškemu avionu, ki oskrbuje zračni promet med Zagrebom in Beogradom, se je pripelnila včeraj majhna nesreča med potjo. Pred vzletom v Zemunu so javili, da so vremenske prilike ugodne, kakor so v resnicu tudi bili. Le mraz je neudoma pritisnil. Znano je, da nizka temperatura slabovpliva na motor. Med letom je pilot opazil, da zamrzujejo hladilniki, kar je zelo otežaločilo let. Toda se je avion moral spustiti blizu Broda na neki trati. To dokazuje tudi, da na progi Zagreb-Beograd ni nikakr nevarnosti za zračni promet. Avion se je potem vrnil v Zemun, kjer so potniksi preselili v drugo letalo, ki je srečno pristalo okoli poldneva v Zagreb. Avion je imel samo enega potnika. Točno ob treh je zopet startal na zagrebškem aerodromu v Borongaju in dosegel v Beograd v normalnem času s tremi potniki. Mraz, ki je te dni ponovno pritisnil, ima slabe posledice edinole za hladilnike. Vendar mraz še ni tak, da bi bil nevaren in bi mogel povzročiti nesrečo. Topla voda, ki kroži v motorju, onemogoča popolno ohlajitev hladilnih naprav. Le v veliki zimi se včasih hladilniki tako ohlade, da postane letanje nevarno. V splošnem je pa vreme za zračni promet prav povoljno.

Dne 11. februarja 1874 sta tožila brata Jovan in Marko Jerkić iz vasi Bukov pri Šabcu nekega Ilijija Tovarovića zaradi motenja osebne lastnine. Sodišče v Šabcu pa menda ni vzel tožbe preveč resno in jo je odložilo. Tožba je izjala v sodniških predelih med aneksijo Bosne in Hercegovine, med balkansko in svetovno vojno. V decembri leta 1878 je načrtni sodelnik na dan pri apelacijskem sodišču v Beogradu. Apelacijsko sodišče je pa menilo, da ni odgovorno za razsoditev te tožbe in je poslalo vse akte kasacijskemu sodišču. Toda tudi to se ni čutilo kompetentno za razsodbo in je vrnilo akte apelacijskemu sodišču, ki je izjavilo, da more tožbo rešiti sami sodnik v Šabcu in je poslalo akte v Šabec. Tako se danes proces Jevtić proti Tovaroviću nahaja tam kjer je bil 11. februarja 1874. Tožilca brata Jevtić in toženec Tovarović so seveda že zdavnaj umrl in se nahajajo tam, kjer se motenje lastnine ne more več pripeliti.

Dne 11. februarja 1874 sta tožila brata Jovan in Marko Jerkić iz vasi Bukov pri Šabcu nekega Ilijija Tovarovića zaradi motenja osebne lastnine. Sodišče v Šabcu pa menda ni vzel tožbe preveč resno in jo je odložilo. Tožba je izjala v sodniških predelih med aneksijo Bosne in Hercegovine, med balkansko in svetovno vojno. V decembri leta 1878 je načrtni sodelnik na dan pri apelacijskem sodišču v Beogradu. Apelacijsko sodišče je pa menilo, da ni odgovorno za razsoditev te tožbe in je poslalo vse akte kasacijskemu sodišču. Toda tudi to se ni čutilo kompetentno za razsodbo in je vrnilo akte apelacijskemu sodišču, ki je izjavilo, da more tožbo rešiti sami sodnik v Šabcu in je poslalo akte v Šabec. Tako se danes proces Jevtić proti Tovaroviću nahaja tam kjer je bil 11. februarja 1874. Tožilca brata Jevtić in toženec Tovarović so seveda že zdavnaj umrli in se nahajajo tam, kjer se motenje lastnine ne more več pripeliti.

Prosvojta

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

Drama.

24. februarja, petek: Danes bomo tiči. C. 25. februarja, sobota: Sestrica iz Varšave, premiera. Premierski abonma. 26. februarja, nedelja: ob 20. Sestrica predstava pri znaki ceneh. Izven. 27. februarja, pondeljek: Idealni sopron. B. 28. februarja, torek: zaprt.

Opera.

Začetek ob pol 20. 24. februarja, petek: Zaprt. 25. februarja, sobota: Marta. B. 26. februarja, nedelja: ob 15. Prodana nevesta. Ljudska predstava pri znaki ceneh. Izven. ob pol 20. Poljka kri, opera. Ljudska predstava pri znaki ceneh. Izven. 27. februarja, pondeljek: Zaprt. 28. februarja, torek: Zmagovalka oceana, opera. Red D.

SENTRJAKOSKI GLEDALISKI ODER V LJUBLJANI

V soboto, 25. februarja: »Pred poroko. (Abonma.)

V nedeljo, 26. februarja: »Pred poroko. (Izven.)

Ljubljanska drama

Gostovanje Edvarda Kohouta, člana Narodnega divadla v Pragi

Že večkrat smo izrazili željo, da bi se pripravila gostovanja odiščnih slovenskih umetnikov tudi v naši državi. Korist bi imeli ne le publike, nego predvsem domači člani in tudi gledališki poročevalci. Zato s posebnim zadovoljstvom podravljamo gostovanje odiščnega češkoslovanskoga igralca, umetnika, gosp. Edvarda Kohouta, izredno talentiranega nosilca svetle tradicije nepozabnega Vojana. G. Kohout je nastopil v ulogi Hamleta in je s tem vrnil uspehi našega Rogaša na prakem oduv leti uge. Ljubljansko občinstvo, na čelu mu član Jugoslovensko-češkoslovansko lige in Češke Obči, je s odpitim narodom sprejelo simpatičnega gosta kot vrednega reprezen-

Premiera francoske komedije v ljubljanski drami. Verneuiljeva komedija »Sestrica iz Varšave« (Ma cousine de Varsovie) je tipična lahkotan in lakominska komedija iz repertoarja sodobnih francoskih teatrov. Komedija ni za ljudi, ki hočejo, da jim gledališče rešuje težke probleme, temveč za občinstvo, ki se hoče zver par ne neprisiljeno zabaviti. Vlogo Rusinja, sestrične iz Varšave, igra gospa Nasločka. Poleg nje sta zaposlena ga. Levart in Rogoz ter gdje Mira Danilović. Premiera bo v soboto dne 25. t. m. za premierski abonma. — Ta zabavna komedija se ponovi v nedeljo zvezre.

V soboto dne 25. t. m. se pojde v operi ob pol 20. Flotowa opera »Marta« na abonma B.

Ned

Dnevne vesti.

— Ekskursija češkoslovaških železničnih uradnikov v Jugoslavijo. Jugosloveni železnični uradniki so povabili češkoslovaške kolege, naj posjetijo Jugoslavijo. Češkoslovaški železnični uradniki so to povabili z veseljem sprejeli. Drustvo češkoslovaških železničnih uradnikov priredil koncem aprila skupni izlet v Jugoslavijo, katerega se udeleži okrog 100 članov. Češkoslovaški gostje posetijo Maribor, Ljubljano, Zagreb, Split, Korčulo, Dubrovnik, Kotor, Mostar, Sarajevo, Niš in Beograd. To je prvi officialni izlet češkoslovaških železničarjev v Jugoslavijo. Prepričani smo, da bodo češkoslovaški gostje povsod prisrčno sprejeti.

— Odmet Mažuraničeve smrti v inozemstvu. Kako globoko je odjeknila smrt velikega hrvatskega učenjaka Mažuraniča tudi med inozemskimi znanstveniki, priča sozialne brzojavke in dopisi, ki jih je prejela Jugoslovenska akademija znanosti in umetnosti, med drugim od prof. dr. Balizerja iz Lvova, prof. Meilleta iz Pariza, prof. Comte Begouena iz Toulousa, od bolgarske Akademije znanosti v Sofiji, ruske Akademije znanosti v Beogradu, češke Akademije znanosti v Pragi, poljske Akademije znanosti v Krakovu, nemške Akademije znanosti v Berlinu, madžarske Akademije znanosti v Budimpešti. Znanstvenega društva v Varšavi, Instituta d'Etudes Slaves v Parizu, univerze Komenskega v Bratislavici, univerze Jana Kazimierza v Lvovu itd.

— Nezadovoljstvo profesorjev. Mnogi srednješolski profesorji še niso dobili honorarjev za nadure. Zato so obvestili ravatelje, da opuste s 1. marca nadure, če nim honorari ne bodo izplačani.

— Nov član strokovnega sveta. Ker je dosedanjši član strokovnega sveta v finančnem ministerstvu Dušan Letica odstopil, je imenovan na njegovo mesto šef kabine finančnega ministerstva dr. Ivan Nestorovič.

— Vodnikova družba je razposlala vsem svojim poverjenikom poziv, naj pospelišo pobiranje članarine za leto 1928, ki naj ga končajo do 5. marca t. l. Onim poverjenikom, ki so svojo narodno in kulturno dolžnost že izpolnili, naj da ta okrožnica pobudo, da nabero še več novih članov. Onim, ki dosedaj še niso nicensar postali, pa naj vela opozorilo, da je z nabiranjem treba hiteti. V kratkem se bo vršil občni zbor Vodnikove družbe, na katerem je treba ugotoviti vsaj približno štěvilo članov. Čim več članov bo, tem lepše bodo knjige, ki jih ih bo poklonila Vodnikova družba.

— Važno za vsa naša društva! Zvezka kulturnih društev v Ljubljani je prejela od ministra prosvete, umetniškega odelenja v Beogradu, odlok, glasom katerega so vse prireditve in gledališke predstave ZLZ in v njej včlanljene društve umetniškega značaja. Na podlagi tega imajo vsa društva na osnovi tar. post. št. 99 2 zakona o takših plačati pri svojih prireditvah zgolj 10 % takece od prodanih vstopnic. Vsem društvom z izjemom onih, ki do danes se niso plačala članarne za tekoče leto, smo razposlali posebne izkaznice v svrhu dokaza njih članstva pri pristojnih davčnih uradilih, ki bodo po odloku tudi uradno obveščena. Društva, ki izkazne ne bi prejela, naj nas o tem obveste. — Tajanstvo ZKD Ljubljana.

— Proti davku na poslovni promet. Ker hoče vlada označiti dohodek od davka na poslovni promet kot garancijo za kritično zunanjega poslovanja, je zavala med gospodarskimi krogmi veliko ogorčenje. Zastopniki vseh gospodarskih organizacij se sestanejo te dni na konferenci in bodo zahtevali, da se davek na poslovni promet odpri.

— Fond za pobiranje brezposelnosti. Poindne organizacije in ustanove, ki se čutijo vsled vedno večje brezposelnosti najbolj prizadete, so poslale ministerstvu za socijalno politiko spomenico, v kateri zahtevajo, naj se čimprej izda pravilnik o upravi fonda za pobiranje brezposelnosti. Denar se steka v ta fond že več let, toda ministerstvo za socijalno politiko se še ni pobrigalo, da bi izdelalo pravilnik o vpoprabi tonda.

— Od kup včasnih železnic. V prometnem ministerstvu le bila imenovana posebna komisija, ki bo proučila vprašanje odkupa včasnih železnic, štiri delnice so v privavnih rokah. Prometno ministerstvo hoče urediti to zadevo tako, da država ne bo oškodovana.

— Zanimiva statistika o vpojoknjencih. J. Protič je spisal zanimivo delo o državnih vpojoknjencih, iz katerega posnemamo, da je bilo lanj vpojoknjeno 3712 uradnikov, od teh 1364 izpod 50 let.

— Čudno postopanje poštnega ministra. V pošttem ministerstvu se pripravlja nova redukcija uradnikov in sicer katolikov in muslimanov. V področje sarajevske poštnje direkcije le postal poštni minister 20 uradnikov iz svojega vojilnega okrožja, ki čakajo, da se izpraznijo mesta. Med poštнимi uradniki je zavala veliko ogorčenje, ker hoče ministerstvo odpristiti iz državne službe kvalificirane uradnike in nastaviti radikalne prijanjane.

— Prihod ameriških turistov v Boku in Dubrovnik. Veliki potniški parnik »Rotterdam« je odplul v Sredozemsko more. Ustavl se bo v Dubrovniku in Boki Kotorski, kamor prispe 18. marca. Potniki so vedenoma Američani.

— Razpis idejnih načrtov. Kraju šolski odbor v Hrastniku namerava postaviti novo šolsko poslopje z 12 razredi. Zato vabi arhitekte v Sloveniji, naj vpošljijo do 20. marca idejne načrte v merilu 1:200. Določeni sta dve nagradi, prva 10.000 druga pa 5000 Din.

— Iz »Uradnega lista«. »Uradni lista« št. 18 z dne 23. t. m. objavlja uredbu glede proračuna mariborske oblastne skupščine za leto 1928. Redni dohodki znašajo 39.317.140 Din 50 p., zredni pa 3.000.000 Din, tako da

so preliminari celotupani dohodki na 43.317.000 Din 50 p. Isto toliko znašajo tudi izdatki.

— Izseljeniški kongres. 11. marca se bo vršil v Zagrebu izseljeniški kongres.

— Dom Poljakov na Jadranu. V Split je prispeala te dni posebna delegacija poljskih hotelirjev, ki nameravajo zgraditi na Jadranu dom Poljakov, v katerem bo prostora za 300 oseb. Dom bodo zgradili v Splitu ali v Dubrovniku. Z zgradbo bodo priceli takoj tako, da bo posloplje do jeseni že dovršeno.

— Voz pod vlakom. V Novem Sadu se je priprnila včeraj popolne nenavadno nesreča. Jovan Vata, seljak iz okolice, je prideljal svoje pridelke z dvovprežnim vozom na novosadski trg. Ko je peljal preko petrovadinskega mosta, koder vozil tudi železnica, so bile zapornice odprte. V trenutku, ko je zavozil voz na železniški tir, je pridrel tovorni vlak. Lokomotiva je zagrabila konje in tih dobesedno razmrevarila, seljaku pa je odrezalo obe nogi. Radi velike izgube krvki zdravnikim nimač upanja, da ga ohrani pri življenju.

— Veliko zborovanje stanovanjskih župnikov v Zagrebu. V Zagrebu se bo vršilo v nedeljo veliko zborovanje stanovanjskih župnikov na katerega so povabljeni tudi delegati iz ostalih delov države. Na tem zborovanju bodo zlasti razpravljali o podaljšanju stanovanjske zaščite in o vprašanju zgradbe novih stanovanj. Ker se tudi v Zagrebu silno množe stanovanjske odpovedi, vlad je to zborovanje med načinimi veliko zanimal.

— Dobavitelj obveznega materiala se opozarja na razglas o licitaciji za dohavo 60 kartonov obvez za poročne, ki ga je objavil Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani v štev. 15 »Uradnega lista« z dne 17. februarja 1928.

— Podpornemu društvu slepih so darovali: M. Kaluža 50 Din. Vodstvo akcije za propagando Dečje in prvih došlih zneskov za naročene Dečje 100 Din, gospa Balec 50 Din, dr. Tomšek, odvetnik tu, izvensodske poravnave 50 Din, Josefina Pupo, Krani, namesto venca umrle Gospa Grete Trdina 100 Din, Višješolci drž. realne gimnazije 120 Din, Logar, poštna uradnica, Krani, kot naknadno novečelo darilo od gdč. m. Vladišer, M. Zupančič poštnih uradnic 523 Din. Vsem pl. darovalcem načinila hvala! Odbor.

— Usoda reda Marije Terezije. Najvišje odlikovanje v bivši Avstro-Ogrski je bil red Marije Terezije, ki je bil omelan prvočno samo na Avstrijo, pozneje so ga pa uvedli tudi na Madžarsko. Po smrti cesarja Karla je bil dolochen za velikega ministra tega reda general Hötzendorf, od katerega je prevzel to čast general Dankl. Po vojni je bil v Avstriji prepovedano nositi cesarska odlikovanja. Na Madžarskem pa nosijo staro odlikovanje tudi po vojni. Karvaljive reda Marije Terezije imajo na Madžarskem 24, med njimi so državni upravitelji Horváth in nadvojvode Josip in Friedrich. Ti magnati prijevale vsako leto svečano sejno. Ker so pa časi, ko so imeli avstroogrski magnati demarja v izobilu, že davno minuli, so se imeljitev reda Marije Terezije obrnili na vladu, naj jim da 100.000 pengő podpore, sicer bodo primorani razpustiti klub. Skode bi tak ne bilo nobene, če ga razpustete.

— Usoda reda Marije Terezije. Najvišje odlikovanje v bivši Avstro-Ogrski je bil red Marije Terezije, ki je bil omelan prvočno samo na Avstrijo, pozneje so ga pa uvedli tudi na Madžarsko. Po smrti cesarja Karla je bil dolochen za velikega ministra tega reda general Hötzendorf, od katerega je prevzel to čast general Dankl. Po vojni je bil v Avstriji prepovedano nositi cesarska odlikovanja. Na Madžarskem pa nosijo staro odlikovanje tudi po vojni. Karvaljive reda Marije Terezije imajo na Madžarskem 24, med njimi so državni upravitelji Horváth in nadvojvode Josip in Friedrich. Ti magnati prijevale vsako leto svečano sejno. Ker so pa časi, ko so imeli avstroogrski magnati demarja v izobilu, že davno minuli, so se imeljitev reda Marije Terezije obrnili na vladu, naj jim da 100.000 pengő podpore, sicer bodo primorani razpustiti klub. Skode bi tak ne bilo nobene, če ga razpustete.

— Važno za vsa naša društva! Zvezka kulturnih društev v Ljubljani je prejela od ministra prosvete, umetniškega odelenja v Beogradu, odlok, glasom katerega so vse prireditve in gledališke predstave ZLZ in v njej včlanljene društve umetniškega značaja. Na podlagi tega imajo vsa društva na osnovi tar. post. št. 99 2 zakona o takših plačati pri svojih prireditvah zgolj 10 % takece od prodanih vstopnic. Vsem društvom z izjemom onih, ki do danes se niso plačala članarne za tekoče leto, smo razposlali posebne izkaznice v svrhu dokaza njih članstva pri pristojnih davčnih uradilih, ki bodo po odloku tudi uradno obveščena. Društva, ki izkazne ne bi prejela, naj nas o tem obveste. — Tajanstvo ZKD Ljubljana.

— Proti davku na poslovni promet. Ker hoče vlada označiti dohodek od davka na poslovni promet kot garancijo za kritično zunanjega poslovanja, je zavala med gospodarskimi krogmi veliko ogorčenje. Zastopniki vseh gospodarskih organizacij se sestanejo te dni na konferenci in bodo zahtevali, da se davek na poslovni promet odpri.

— Fond za pobiranje brezposelnosti. Poindne organizacije in ustanove, ki se čutijo vsled vedno večje brezposelnosti najbolj prizadete, so poslale ministerstvu za socijalno politiko spomenico, v kateri zahtevajo, naj se čimprej izda pravilnik o upravi fonda za pobiranje brezposelnosti. Denar se steka v ta fond že več let, toda ministerstvo za socijalno politiko se še ni pobrigalo, da bi izdelalo pravilnik o vpoprabi tonda.

— Dobavitelj obveznega materiala se opozarja na razglas o licitaciji za dohavo 60 kartonov obvez za poročne, ki ga je objavil Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani v št. 15 »Uradnega lista« z dne 17. februarja 1928.

— Podpornemu društvu slepih so darovali: M. Kaluža 50 Din. Vodstvo akcije za propagando Dečje in prvih došlih zneskov za naročene Dečje 100 Din, gospa Balec 50 Din, dr. Tomšek, odvetnik tu, izvensodske poravnave 50 Din, Josefina Pupo, Krani, namesto venca umrle Gospa Grete Trdina 100 Din, Višješolci drž. realne gimnazije 120 Din, Logar, poštna uradnica, Krani, kot naknadno novečelo darilo od gdč. m. Vladišer, M. Zupančič poštnih uradnic 523 Din. Vsem pl. darovalcem načinila hvala! Odbor.

— Usoda reda Marije Terezije. Najvišje odlikovanje v bivši Avstro-Ogrski je bil red Marije Terezije, ki je bil omelan prvočno samo na Avstrijo, pozneje so ga pa uvedli tudi na Madžarsko. Po smrti cesarja Karla je bil dolochen za velikega ministra tega reda general Hötzendorf, od katerega je prevzel to čast general Dankl. Po vojni je bil v Avstriji prepovedano nositi cesarska odlikovanja. Na Madžarskem pa nosijo staro odlikovanje tudi po vojni. Karvaljive reda Marije Terezije imajo na Madžarskem 24, med njimi so državni upravitelji Horváth in nadvojvode Josip in Friedrich. Ti magnati prijevale vsako leto svečano sejno. Ker so pa časi, ko so imeli avstroogrski magnati demarja v izobilu, že davno minuli, so se imeljitev reda Marije Terezije obrnili na vladu, naj jim da 100.000 pengő podpore, sicer bodo primorani razpustiti klub. Skode bi tak ne bilo nobene, če ga razpustete.

— Usoda reda Marije Terezije. Najvišje odlikovanje v bivši Avstro-Ogrski je bil red Marije Terezije, ki je bil omelan prvočno samo na Avstrijo, pozneje so ga pa uvedli tudi na Madžarsko. Po smrti cesarja Karla je bil dolochen za velikega ministra tega reda general Hötzendorf, od katerega je prevzel to čast general Dankl. Po vojni je bil v Avstriji prepovedano nositi cesarska odlikovanja. Na Madžarskem pa nosijo staro odlikovanje tudi po vojni. Karvaljive reda Marije Terezije imajo na Madžarskem 24, med njimi so državni upravitelji Horváth in nadvojvode Josip in Friedrich. Ti magnati prijevale vsako leto svečano sejno. Ker so pa časi, ko so imeli avstroogrski magnati demarja v izobilu, že davno minuli, so se imeljitev reda Marije Terezije obrnili na vladu, naj jim da 100.000 pengő podpore, sicer bodo primorani razpustiti klub. Skode bi tak ne bilo nobene, če ga razpustete.

— Usoda reda Marije Terezije. Najvišje odlikovanje v bivši Avstro-Ogrski je bil red Marije Terezije, ki je bil omelan prvočno samo na Avstrijo, pozneje so ga pa uvedli tudi na Madžarsko. Po smrti cesarja Karla je bil dolochen za velikega ministra tega reda general Hötzendorf, od katerega je prevzel to čast general Dankl. Po vojni je bil v Avstriji prepovedano nositi cesarska odlikovanja. Na Madžarskem pa nosijo staro odlikovanje tudi po vojni. Karvaljive reda Marije Terezije imajo na Madžarskem 24, med njimi so državni upravitelji Horváth in nadvojvode Josip in Friedrich. Ti magnati prijevale vsako leto svečano sejno. Ker so pa časi, ko so imeli avstroogrski magnati demarja v izobilu, že davno minuli, so se imeljitev reda Marije Terezije obrnili na vladu, naj jim da 100.000 pengő podpore, sicer bodo primorani razpustiti klub. Skode bi tak ne bilo nobene, če ga razpustete.

— Usoda reda Marije Terezije. Najvišje odlikovanje v bivši Avstro-Ogrski je bil red Marije Terezije, ki je bil omelan prvočno samo na Avstrijo, pozneje so ga pa uvedli tudi na Madžarsko. Po smrti cesarja Karla je bil dolochen za velikega ministra tega reda general Hötzendorf, od katerega je prevzel to čast general Dankl. Po vojni je bil v Avstriji prepovedano nositi cesarska odlikovanja. Na Madžarskem pa nosijo staro odlikovanje tudi po vojni. Karvaljive reda Marije Terezije imajo na Madžarskem 24, med njimi so državni upravitelji Horváth in nadvojvode Josip in Friedrich. Ti magnati prijevale vsako leto svečano sejno. Ker so pa časi, ko so imeli avstroogrski magnati demarja v izobilu, že davno minuli, so se imeljitev reda Marije Terezije obrnili na vladu, naj jim da 100.000 pengő podpore, sicer bodo primorani razpustiti klub. Skode bi tak ne bilo nobene, če ga razpustete.

— Usoda reda Marije Terezije. Najvišje odlikovanje v bivši Avstro-Ogrski je bil red Marije Terezije, ki je bil omelan prvočno samo na Avstrijo, pozneje so ga pa uvedli tudi na Madžarsko. Po smrti cesarja Karla je bil dolochen za velikega ministra tega reda general Hötzendorf, od katerega je prevzel to čast general Dankl. Po vojni je bil v Avstriji prepovedano nositi cesarska odlikovanja. Na Madžarskem pa nosijo staro odlikovanje tudi po vojni. Karvaljive reda Marije Terezije imajo na Madžarskem 24, med njimi so državni upravitelji Horváth in nadvojvode Josip in Friedrich. Ti magnati prijevale vsako leto svečano sejno. Ker so pa časi, ko so imeli avstroogrski magnati demarja v izobilu, že davno minuli, so se imeljitev reda Marije Terezije obrnili na vladu, naj jim da 100.000 pengő podpore, sicer bodo primorani razpustiti klub. Skode bi tak ne bilo nobene, če ga razpustete.

— Usoda reda Marije Terezije. Najvišje odlikovanje v bivši Avstro-Ogrski je bil red Marije Terezije, ki je bil omelan prvočno samo na Avstrijo, pozneje so ga pa uvedli tudi na Madžarsko. Po smrti cesarja Karla je bil dolochen za velikega ministra tega reda general Hötzendorf, od katerega je prevzel to čast general Dankl. Po vojni je bil v Avstriji prepovedano nositi cesarska odlikovanja. Na Madžarskem pa nosijo staro odlikovanje tudi po vojni. Karvaljive reda Marije Terezije imajo na Madžarskem 24, med njimi so državni upravitelji Horváth in nadvojvode Josip in Friedrich. Ti magnati prijevale vsako leto svečano sejno. Ker so pa časi, ko so imeli avstroogrski magnati demarja v izobilu, že davno minuli, so se imeljitev reda Marije Terezije obrnili na vladu, naj jim da 100.000 pengő podpore, sicer bodo primorani razpustiti klub. Skode bi tak ne bilo nobene, če ga razpustete.

Petr Soljnj:

Boljševiški vohun

Roman

— Oprostite. Razumem vaše razburjenje. Prišel sem tako nepričakovano. Ali se je vam kaj pripetilo, mr. Blackmoore? O, saj sem sihl. Srečal sem včas avtomobil z vašim sinom pred mestom. Oba sva vozila z največjo brzinou. Vendar sem pa spoznal vašega sina. Njegova pot je gotovo v zvez... — Ne, v nobeni zvezi ni, za boga, ne govorite o zvez! Vsi ste zblaznili... je zakričal načelnik srdito. Prefekt ga še ni videl tako razjarenega.

— Morda ste srečali tudi voz, gospod prefekt? — je zastopal Blackmoore.

— Ne.

— Duhovnika niste videli? Blackmoore je čutil, da je od tega vprašanja odvisno vse.

— Ne.

Blackmoore se je prikel z obema rokama za glavo in omahnil v naslonjajoč. Njegov pogled je blodil nekje v prazni. Nastala je tišina.

Videč, da se Blackmoore ne zmeni zanji, je hotel Harrys oditi iz njegovega kabineta in vprašati domače, kaj se je zgodilo. Bil je že pri vrati, ko je Blackmoore zaklical za njim:

— Ostanite, za boga. Kam pa bežite! Vi ste edini pametni človek v hiši Meni se je vse zmešalo v glavi. N. Česar ne razumem.

Prefekt se je obrnil. Blackmoore je držal očala v roki in si brisal potno čelo.

Polagoma se je pomiril, samo roke so mu še tresle.

— Sedite, prosim, in povijte mi, čemu ste prišli? Pravite, da je Ibrahim Mordet pobegnil. Pripravujete mi nekaj neverjetnega. Ne, ne, saj to ni mogče. Povejte, kako in kdaj se je to zgodilo. Bil sem uvedel obširno preiskavo.

Blackmoore se je toliko pomiril, da je rabil običajne oblike ujednosti. Pričaknil je Harrysu naslonjajoč in mu ponudil celo cigaro. V dnu duše se je pa bal, da bi gost ne prižgal cigare in ne tratal dragocenega časa, v katerem je vsako sekundo vibrirala njegova nestrpnost kakor napeta tetiva. Prefektove besede je kar poziral.

— Za varnost je bilo tako temeljito poskrbljeno, da mi še zdaj ne gre v glavo, kako je mogel pobegniti. — je pridel Tom Harrys. — Saj vendar ve ste, gospod prezent, kako sva pazila s poveljnikom kazničnice pri izberi klijučarjem, pažnikov in sploh vsega jetniškega osobja. Sami ste me izvolili opozoriti na psihičko stran, na katero je treba v takih primerih posebno paziti. Jetniško osobje, ki pride v stik s tako nevarnim jetnikom, ne sme biti senti

mentalno, pobožno, ali dostopno zunanjim vplivom.

S poveljnikom sva pazila v prvi vrsti na to, da je bilo osobje, ki je strazio Mordeta, strogo, zanesljivo, vestno in izkušeno. Izbrala sva tri može, za katere je poveljnik jamčil s svojo glavo. Pozna jih že nad petnajst let. Pred vsem svetom bi prisegel, da so absolutno zanesljivi.

Blackmoore ga je nestrnpo prekinil:

— Govorite o stvari, ne izgubljajte dragocenega časa, dragi moj.

— Ah, zadeva je zelo enostavna, sir, — je dejal policijski prefekt.

— Včeraj popoldne, bilo je nekako ob dveh, mi je poveljnik kazničnice telefoniral, da je Mordet izginil, ne da bi se dalogotoviti, kako. Obvestil sem takoj pisarno državnega tajnika in poslal šifrirano brzjavko vsem varnostnim organom v deželi. Na vas naslovljeno poročilo je prišlo prepozno. Poslal sem takoj na kolodvor zanesljive uradnike, ki so mi pa povedali, da so prišli tia pet minut po odhodu ekspresega vlaka. Bil bi vam brzoval, pa so same poklicne na vlado, kjer sem dobil točna navodila in strogo naročilo, naj se takoj odpeljem v City. Časa torej nisem imel, da bi se ukvarjal z drugi mi rečmi. Ob sedmih zvečer sem bil že v Canon City. Spremljala sta me dva inspektorja zapadnega okraja. Od vlažne sem dobil točna navodila, kako in kaj naj storim v kazničici. Priznati moram, da me je vest o Mordetovem bila presemetila. Nič manj niso bili presečeni tudi vladni krogi. Takoj po prihodu v Canon City sem uvedel obširno preiskavo.

Poveljnik kazničnice major Falking je bil ves iz sebe Guverner mu te po tom mene namignil, naj prosi za daljši dopust. Zanj je ta aféra katastrofala.

— Razumem. Nadaljujte, prosim...

— Preiskavo sem vodil sam. Zaslišal sem vse osebje IX. objekta in stražo, ki stoji noč in dan na zidu okrog kazničnice. Toda ugotovil sem samo žalostno dejstvo, da je jetnik izginil ka kor da se je udrl v zemljo Pohegnil je med 11.10 in 12. Odredil sem, naj za slišijo vse jetnike in njihove rodbine a davi sem se odpeljal za vami, ker sem smatral, da vas moram osebno obvestiti o vsem, kar se je zgodilo. Zdi se mi, da se boste moralni sami lotiti te kočljive zadeve. To je nainreč želja vladne.

Blackmoore je razumel vse, samo želja vladne, naj vodi preiskavo osebno, se mu je zdebla nekam čudna. Kaj naj pomeni ta miglja? Pa vendar vladna ne misli s tem reči, da mu ne zaupa ali da

se je z aretacijo zloglasnega dr. Mordeha prenagli?

Zelja vladne? Kaj ni povsem osamljena v tem čudnem boju? Blackmoore je bil vse življenje pošten in odkritiščen. Zdaj se je zavedal, da te vladne nekak konglomerat raznih elementov in sil in da je podvržena nepristanim intrigam. Vlada sicer ni bila Bartols, Bartols je bil na dopustu. Blackmoore se je spomnil simpatičnega Graywooda, ki se je skrival strinjal z njim. Vedel je, da mu daje Graywood s tem priliko, da popravi svojo napako, predno se njegovi nasprotinci pripravijo za odločilni napad. Po dolgem razmišljevanju je načelnik policijskega departementa vprašal:

— Ali mi prinašate naredbo?

— Evo je.

— Je zadeva še vedno tajna?

Harrys je malo pomislil.

Moral je ostati, tako želi vladne. Njeni razlogi so razumljivi. Saj gre za veliko blamajo. Vsa nesreča bo pa menda v tem, da je Mordet sam obvestil uredništva vseh listov o svojem junajuštu. Današnji listi so že polni poročil o njegovem pobegu.

Ta vest gre zdaj od ust do ust Široni Zedinjenih držav.

Policijski prefekt je umolknil. Iz vsake njegove besede je zvenelo priznanje, da je policijska oblast v boju z dr. Mordetom poražena. Harrys je čutil, kako neprjetno je zadeva ta vest Blackmoora, ki je ves prepadeč čital vladno naredbo.

— Vlada želi, da nastopim nemudoma in energično. — je spregovoril zamišljeno. — Njena želja je, da avnosti Širija prej Izve, kako se je Mordet po trečilo pobegnil. Po deželi se Širijo razne fantastične vesti. Izdati je treba proglaš, da se prepreči beganje prebiyalista.

— Mordetove akcije bodo s tem rapično poskočile, — je priporabil Harrys. — Pustolovca vtaknemo znova pod ključ.

— Kako?

Blackmoore se je prikel za glavo.

— Pred dobro uro bi ga bil lahko prikel.

Prefekt ni razumel, kaj hoče reči.

— Da, pred dobro uro O. da sem mogel biti tak tepec!

Ne imejte me za norca, Harrys, prosim vas, toda, toda... sam ne vem, kje se me glava drži. Morda mi ne boste verjeli. Morda se vam bo zdelo neverjetno, toda častna beseda... ne vem. Sodite sami. Težko je povedati, kar čutim. Čuje, dragi, čuje to blazno storijo!

In Blackmoore je pripravoval nerivozno vse, kar se je pripetilo od trenutka, ko je zapustil Denver. Njegovo pripravovanje je bilo nemirno, kakor tok studenca, ki drvi čez skale in toljune.

Spominjajoč se poedinčnih podrobnosti si je skušal ustvariti jasno sliko senzacijonalnega dogodka, pa je bil preveč podvržen osebnim vtisom. Prefekt ga je z zanimanjem poslušal in kmalu je začel dvomiti o njegovem zdravi pameti. Ta dvom je bil pogmal globoke korenine, če bi ne bilo vizitke, ki jo je prihranil načelnik policijskega departementa za zaključek svojega pripravovanja kot corpus delicti.

Prefekt je poznal Mordetovo pisavo iz sodnih aktov. Tudi na vizitki jo je takoj spoznal.

Bil je prepričan, da je pisava na vizitki Mordetova in da je vse res, kar mu je pripravoval Blackmoore.

Tudi njemu je postal nekam tesno pri srcu in začel se je batiti sovražnika, ki ga je spočetka podcenjeval. Držal je v roki vizitko in zamisljeno je ponavljal zadnji stavki:

— Obenem pa podeljujem vaši rodinci za bodoče apostolski blagoslov...

XII.

Po mučnem prepiru s stricem v vili je odsel Georg Clowy v hotel, kjer je imel najeto sobo. Ni čutil udarca na obrazu, pač pa je čutil rano v srcu. Ne mora zato, ker ga je stric udaril, marveč ker ga je spolid v žalil.

Georg Clowy se ni mogel, niti smel braniti. Teta mu je poverila Luisa brez vedenosti svojega moža. Georg je že kot petnajstletni deček razumel, da mu je umirajoča teta poverila Luisa in ga prosila, naj jo ščiti pred vsemi ljudmi, torej tudi pred stricem Kingheadom, pred njenim lastnim ocetom. Umirajoči slušajo, kdo bo pravi zaščitnik njihovih ljubljencev Gospa Kingheadova ni samo slutila, marveč je celo vedela, da privede Kinghead prej ali slej Luisi mache. Neštete izkušnje nas pa uče, da je mačeha za sirote navadno največja nesreča. So sicer Castne izjeme, toda take mačeha najdemo večinoma samo v siromašnih rodbinah, dočim so v bogatih hišah, kjer igra denar glavno vlogo, zelo redke, ali pa jih sploh ni.

Bogati ljudje poznajo moč bogastva bolje nego siromašni in zato se ga tudi tako krčevito oklepajo, kajti njihovo življenje bi bilo brez razkošja in blagostnega prazno.

Gospa Kingheadova je poverila svoje edino dete nedoraslemu in siromašnemu dečku, ker je vedela, da ima neprcenljivo bogastvo v obliki poštenosti in značajnosti Bogastvo Georgovega srca in duše še ni zastrupilo. Do zadnjega je lahko izpolnjeval dano obljubo, ko je pa nalagal strica, da bi mogel posetiti svojo ljubljeno Luiso, je prišlo do katastrofe, ki jo je zakril sam.

Stric ga je spolid in zdaj mu bodo še neprestano za petami. Ne sme več prikazati bližnje vile, sicer se mu utegne pripetiti še kaj hujšega kajti samozaščitni bankir ne pozna šale.

Kaj naj počne zdaj? V letovišču ne

sme ostati, kajti kraj je tako majhen, da bi Kinghead pravlahko zvedel, je-li njegov nečak še tu. Ce pa odpotuje v svet, ne bo vedel, kako se godi Luisi in kaj je z njenim zdravjem. Ali jo vzame Kinghead domov? Ali jo pusti še nadalje pod nadzorstvom dr. Pratta tu, kjer ji podnebje tako dobro de, da se ne bi batil za njeni zdravje? Ali pa jo pošle v kakovo drugo morsko kopališče?

Georg Clowy je bil dvaindvajsetletni mladenič, lep kakor Adonis, in ni bio ženske, ki bi pri srečanju z njim ne zardele ali preblede. Vsaka si je prizadeval ujeti njegov pogled. Toda Georg ni videl poželjivih ženskih oči. Hodil je s povešeno glavo in zrl v tla. Ves obupan je odšel v kopališki park in sedeł na prvo klopičo, ki jo je mimogrede opazil.

NOGAVICE
KEJUDČ
načoljšje, načrnejne zato
načeneje!

Naprei
TOM MIX
Razbojniki na ekspres

TOM MIX je v tem pustolovnem filmu gibčen kakor kača, hraber kot lev, podjeten kot orel in borben kot volk.

TOM MIX ustavi ekspresni vlak.
TOM MIX reši devoko.
TOM MIX lomi pečine.
TOM MIX skoči iz pečine na ekspres.
TOM MIX meče razbojnike z ekspresom.
TOM MIX obvlada deset banditov.
itd itd.

Predstave danes ob: 4., pol 6.,
pol 8. in 9.

ELITNI KINO MATICA
Telefon 2124.

LJUBLJANSKI ZVON je izdal

JUBILEJNI ZBORNIK

za petdesetletnico OTONA ŽUPANČIČA

Uredil Fr. Albrecht. 121 strani in 8 slik v bakrotisku.

Zbornik obsega 10 člankov, ki so jih spisali Fr. Albrecht, B. Borko, Iv. Rozman, Jos. Vidmar, Miran Jarc, Ivan Lah, Janko Glaser, A. Debeljak in Janko Slobinger in ki osvetjuje z raznih strani pesnikovo življenje in delovanje. Pričajana so zanimiva pisma Dragotina Ketteja, Ivana Cankarja in Jos. Murna Župančiča. Slike kažejo pesnika, njegove starše, ženo, družino, rojstni kraj in rojstno hišo.

Knjiga velja broširana Din 42.—, v platno vezana Din 56.—, poština Din 3.—. — Naroča se v

KNJIGARNI TISKOVNE ZADRUGE V LJUBLJANI
Prešernova ulica 54, ali njeni podružnici v Mariboru, Aleksanderova cesta 13.

DRUZBA ILIRIJA
Premog, drva, koks
Dunajska cesta 10
poteg 4v
Zakotnika — Telefon 1081

Izurjena šivilja
za boljši in navadna dela —
išče službo. Večja slovenskega in nemškega jersika. — Ponudba
je pod »Šivilja 319« na upravo Slov. Naroda.

Najfinješje čajno maslo
dobavlja po Din 35.— za kg
po povzetju od 4 kg naprej —
Fran Kolleritsch. Apače pri
Gornji Radgoni. — 29/T

Natakarica
starca 22 let, s širšljetno prasko — išče službo v Ljubljani ali okolici v boljši gostilni. — Ponudba pod »Dobra gostilna 326« na upravo »Sl. Naroda«.

L. Miklós
Ljubljana
MESTNO TRG 15
organza novi
zeleni oblačili
torek in sobot
v 10.00 do 12.00
v 14.00 do 16.00
v 18.00 do 20.00
v 21.00 do 23.00
v 24.00 do 26.00
v 27.00 do 29.00
v 30.00 do 32.00
v 33.00 do 35.00
v 36.00 do 38.00
v 39.00 do 41.00
v 42.00 do 44.00
v 45.00 do 47.00
v 48.00 do 50.00
v 51.00 do 53.00
v 54.00 do 56.00
v 57.00 do 59.00
v 60.00 do 62.00
v 63.00 do 65.00
v 66.00 do 68.00
v 69.00 do 71.00
v 72.00 do 74.00
v 75.00 do 77.00
v 78.00 do 80.00
v 81.00 do 83.00
v 84.00 do 86.00
v 87.00 do 89.00
v 90.00 do 92.00
v 93.00 do 95.00
v 96.00 do 98.00
v 99.00 do 101.00
v 102.00 do 104.00
v 105.00 do 107.00
v 108.00 do 110.